

Raadsvoorstel

Onderwerp **Realisatie Sportcentrum Europapark aanvullend krediet**
Registratienr. 6603699 Steller/telnr. ELZDIJ1R/ 8297 Bijlagen -

---

Classificatie	Geheim • Openbaar		
	☐ Vertrouwelijk		
Portefeuillehouder	De Rook	Raadscommissie	R&W

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de totale kosten (inclusief plankosten en meerkosten aardbevingsbestendig bouwen) voor de Realisatie Sportcentrum Europapark te bepalen op € 15.550.000,-;
- II. hiervoor een aanvullend uitvoeringskrediet van € 650.000,- beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbaar gestelde krediet (inclusief voorbereidingskosten) komt daarmee uit op € 15.550.000,- van de totale kosten van € 15.550.000,-;
- III. het aanvullend uitvoeringskrediet te dekken uit een bijdrage van de NAM voor meerkosten aardbevingsbestendig bouwen;
- IV. de gemeentebegroting 2017 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Samenvatting

Op basis van uw besluit d.d. 16 december 2015 met kenmerk 5334021 werken gemeente en Noorderpoort samen aan de realisatie van het sportcentrum Europapark. Destijds is door uw raad een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. Inmiddels is het project aanbesteed, gegund en is de bouw gestart. Parallel aan het ontwerpen en construeren van het gebouw is een traject met NAM doorlopen aangaande het aardbevingsveilig maken ervan. Inmiddels is door NAM hiervoor een bijdrage toegekend. Voor de meerkosten van het aardbevingsveilig bouwen is nog geen uitvoeringskrediet aangevraagd. In dit raadsvoorstel verzoeken wij uw raad een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 650.000,- voor de meerkosten van het aardbevingsveilig bouwen van het sportcentrum Europapark. De kosten worden volledig gedekt uit een bijdrage van de NAM.

Om de ontwikkeling van sportcentrum Europapark te kunnen afronden is het beschikbaar stellen van dit aanvullend krediet door uw raad noodzakelijk.

Kader

Met de ontwikkeling van het Europapark zijn een viertal doelstellingen gediend, namelijk: Wonen, Werken, Onderwijs en Bewegen (gezondheid). De komst van het sportcentrum draagt in algemene zin in belangrijke mate bij aan de doelstellingen Onderwijs en Bewegen. Dat laatste wordt voor een belangrijk deel ook gerealiseerd door het outdoor programma, waarbij sportattributen in het openbare gebied worden geplaatst die uitnodigen om te gaan bewegen.

Door de aanleg van de Helperzoomtunnel (in het kader van de ARZ) komt het sportcomplex op het Europapark op een "zichtlocatie" te liggen. Door de investering in outdooractiviteiten kan - door de realisatie van het complex - nu versneld een "boost" worden gegeven in de aanleg van het openbaar gebied waardoor van een achterkant een voorkant in het gebied kan worden gemaakt. Dit geeft een positieve impuls met name naar de bewoners in de omliggende wijken.

De ontwikkeling van het Sportcentrum Europapark past binnen de sportambities van de stad en binnen het gemeentelijke Healthy Ageing beleid dat voortvloeit uit het topsectorenbeleid zoals deze voor Noord Nederland is vervat in de Regionale Innovatie Strategie (RIS). Met de sportvisie 'Meer ruimte voor Sport 2010 - 2020' richt de Gemeente Groningen haar blik op de toekomst en bekijkt de gemeente Groningen welke ontwikkelingen zich op de lange termijn voordoen. De gemeente streeft ernaar om zoveel mogelijk mensen aan het sporten te krijgen en te houden. In de Sportvisie richt de gemeente zich op drie thema's: "Dat beweegt Stad", "Stad waar iedereen zijn sportieve talent kan ontdekken" en "Stad waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen". De nieuwbouw van het sportcentrum Europapark draagt hieraan bij.

Het sportcentrum is onderdeel van de "sportcarrousel" in het zuidelijke deel van de stad.

Argumenten en afwegingen

Complicerende factor tijdens het ontwerptraject van het Sportcentrum Europapark waren de meerkosten van het aardbevingsveilig bouwen. Het was immers niet van te voren bekend of de NAM de volledige meerkosten zou gaan vergoeden. Voor het project was dit een risico. Gedurende het gehele ontwerpproces is periodiek met de NAM overlegd om zodoende zekerheid te krijgen over de vergoeding van de NAM van de meerkosten. Onlangs is hiervoor een vaststellingsovereenkomsten met de NAM gesloten, zodat er nu volledige zekerheid over de bijdrage van de NAM is ontstaan.

Inmiddels is een vaststellingsovereenkomst met de NAM getekend over de vergoeding van de meerkosten en kunnen wij uw raad zoals aangekondigd om een aanvullend krediet vragen, zodat wij de van de NAM te ontvangen vergoeding ook daadwerkelijk binnen het project ten behoeve van het aardbevingsveilig bouwen mogen uitgeven.

Duurzaamheid

Wij hebben als ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn. Dit houdt in dat de gemeente Groningen bij alle nieuw te ontwikkelen vastgoed in eigendom van de gemeente een bijdrage zal moeten leveren aan deze ambitie. Wij hanteren daarbij de definitie van AgentschapNL, namelijk: "Een energieneutraal gebouw heeft over een jaar gemeten een energieverbruik van ten hoogste nul, of wekt zelfs energie op."

Voor het sportcentrum is een, voor dit soort gebouwen, relatief hoge ambitie bepaald van de combinatie van de duurzaamheidsambities van de Gemeente Groningen (GPR-score) en van het Noorderpoort (Breeam very good). De volgende aandachtsgebieden zijn beschreven in het Programma van Prestaties: management, gezondheid, energie, transport, water, materialen, afval, landgebruik en ecologie en vervuiling. Om te kunnen voldoen aan onze ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn, zijn de duurzaamheidsambities voor het sportcentrum nog verder aangescherpt. Dit heeft geresulteerd in de eis dat het gebouw dusdanig ontworpen is dat het volledig energieneutraal zal zijn. Noorderpoort ondersteunt deze ambities en is bereid voor het halen van deze doelstelling een hogere huurprijs te betalen. Deels zullen deze extra kosten terugverdiend worden uit lagere exploitatiekosten. Voor Noorderpoort vertaalt zich dit in een lagere huurbijdrage.

Social return en leerlingenparticipatie

Wij willen de inzet van mensen met een zwakke positie op de arbeidsmarkt vergroten. Dat doen we onder andere via social return. Dit betekent dat ondernemers die voor ons werken, verplicht zijn om bij de uitvoering van hun opdrachten kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt te betrekken. Zo krijgen zij een kans om werkervaring op te doen. Dit versterkt hun positie op de arbeidsmarkt. Ten aanzien van alle inkoop van diensten en werk geldt het social return beleid van de gemeente Groningen. Voor de bouw van het sportcentrum Europapark is deze verplichting opgenomen bij de aanbesteding.

Naast social return wordt binnen het project ook speciale aandacht gevraagd voor leerling-participatie gedurende het gehele traject van de bouw. De bouwkundige aannemer is verplicht tot het beschikbaar stellen van 2 leerling-plaatsen bouw. Op deze plaatsen worden leerlingen geplaatst die worden opgeleid volgens het principe van de Beroeps Begeleidende Leerweg (werken en leren). Leerlingen worden in staat gesteld, binnen de bouw van dit project, alle voorkomende werkzaamheden (mee) uit te voeren. De leerlingen worden rechtstreeks betrokken van een Regionaal Opleidingscentrum (ROC). Tevens wordt van de installatietechnische aannemer verwacht dat deze 4 leerling-plaatsen installatietechniek (elektrotechniek en werktuigbouw) beschikbaar stelt. Ook hiervoor dienen de leerlingen rechtstreeks betrokken te worden van een Regionaal Opleidingscentrum (ROC).

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Er is breed draagvlak voor de ontwikkeling van sportcentrum Europapark. De ontwikkeling betreft een samenwerking tussen gemeente en Noorderpoort. De turnverenigingen uit de stad participeren in het plan en leveren daar zelf een grote bijdrage aan. Zaalverenigingen vragen al jaren om uitbreiding van (zaal)sportaccommodaties in de stad. Het Mulieronderzoek uit 2012 onderschrijft deze behoefte. De bewoners uit de omliggende wijken, evenals werknemers van de bedrijven in het Europapark kunnen gebruik maken van de openbare ruimte die met sport- en spelvoorzieningen zal worden ingericht.

Financiële consequenties

De investeringskosten van de bouw van sportcentrum Europapark exclusief meerkosten aardbevingsbestendig bouwen waren geraamd op € 14.900.000,-. Hiervoor heeft uw raad reeds krediet beschikbaar gesteld. De meerkosten voor het aardbevingsbestendig bouwen zijn nu bepaald op € 650.000,-. De totaal geraamde kosten van de bouw van het sportcentrum Europapark komen daarmee op € 15.550.000,- inclusief meerkosten voor aardbevingsbestendig bouwen.

Kostenontwikkeling

Gedurende het ontwerpproces en de aanbesteding is de kostenontwikkeling van het sportcentrum Europapark steeds nauwlettend in de gaten gehouden in relatie tot het door uw raad beschikbaar gestelde krediet. In iedere fase zijn mede op basis van het advies van een extern kostendeskundige het ontwerp met het beschikbaar gestelde krediet in evenwicht gebracht. Op hoofdlijnen is het ons gelukt het oorspronkelijk

ontwerp in tact te houden, ook al hebben we soms in detail op de voorstellen van architect en adviseurs moeten bezuinigen. Complicerende factor waren daarbij de meerkosten van het aardbevingsveilig bouwen. Het was immers niet van te voren bekend of de NAM de volledige meerkosten zou gaan vergoeden. Voor het project was dit een risico. Gedurende het gehele ontwerpproces is periodiek met de NAM overlegd om zodoende zekerheid te verkrijgen over de vergoeding van de NAM van de meerkosten. Pas recent is hiervoor een vaststellingsovereenkomst met de NAM gesloten, zodat er nu volledige zekerheid over de bijdrage van de NAM is.

Destijds is een uitvoeringskrediet aangevraagd voor de totale investeringskosten met uitzondering van de meerkosten aardbevingsbestendig bouwen. In het raadsvoorstel d.d. 16 december 2015 met kenmerk 5334021 waren de meerkosten voor het aardbevingsbestendig bouwen als risico benoemd en was de volgende passage opgenomen:

“ Het risico bestaat dat deze meerkosten niet (geheel) door de NAM worden vergoed. Uiteraard zal getracht worden de volledige meerkosten bij de NAM te verhalen. Het project is inmiddels bij de NAM aangemeld. Zowel de meerkosten als de dekking hiervan zijn thans nog niet in de berekeningen en de kredietaanvraag opgenomen. Zodra hier duidelijkheid over is volgt een separate kredietaanvraag.”

Inmiddels is een vaststellingsovereenkomst met de NAM getekend over de vergoeding van de meerkosten en kunnen wij uw raad zoals aangekondigd om een aanvullend krediet vragen zodat wij de van de NAM te ontvangen vergoeding ook daadwerkelijk binnen het project ten behoeve van het aardbevingsveilig bouwen mogen uitgeven. Wij vragen uw raad om een afgerond bedrag van € 650.000,=. De vergoeding van de NAM bedraagt iets meer dan deze € 650.000,- en kan nog iets oplopen als er zich risico's in het project voordoen zoals in de vaststellingsovereenkomst is bedoeld.

Begrotingswijziging
Aanvullend krediet Realisatie Sportcentrum Euroborg

Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling (O&U)
Titel Raads- / Collegevoorstel	Aanvullend krediet Realisatie Sportcentrum Euroborg
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2017-2018
Soort wijziging	Investering

Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>		
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren		
05. Sport en bewegen	05.1 Sportieve infrastructuur	SO Ontwikkeling en Uitv	I	650	650	0		
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING						650	650	0

Vervolg

Belangrijkste mijlpalen: - start bouw zomer 2017;
 - oplevering najaar 2018.

Bijlagen

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
 burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
 Peter den Oudsten

de secretaris,
 Peter Teesink